

Hvít ósanning - ella ella svørt

Nakað nevnt hvítar lygnir mótsett teim svørtu — verunliga.

Hinar fyrru metast ofta óskaðiligar, og gevst umbering fyri tær, serliga tá tær eru frambornar til tess at bjarga onkrum undan til fortæð og trega, sum hin nakni sannleikin vildi orsakað.

Politikkarar, sum ikki leggja allan sannleikan fram í einum máli, kann teoretiskt dylja okkurt fyri ikki at órógv meira enn neyðugt. Slikt verður ofta mett ájávnt hvítu lygnun og fær fyrigeving. Men oftari er orsøkin, at politikkarin ynskir, at egin leiklutur verður soleiðis snákaður, kembdur og lagdur við smýrsli, at hann kann standa fremri í hugsan veljaranna.

Veljarin kennir hesar treytir og er til reiðar at fyrigeiva, tí hetta er partur av spælinum. Hann setir sostatt slíka framferð ájávnt við hvítu lygnina.

Men fer politikkarar undir at snara verunleikanum fullkomuliga á, at skriva seguna heilt av nýggjum ella at lata frágreiðing úr hondum, sum er rong á teim týðningar-mestu okjunum, so snýr tað seg ikki longur um hvít ósanning, og veljarin vil so við og við kenna hetta á sær og vanda slík-um politikkarar bakíð.

Tað er jú sagt, at tað ber til at lumpa allar veljararnar nakað av tíðini, og at tað ber til at lumpa summar veljarar alla tíðina, men at tað ikki ber til at lumpa allar veljararnar alla tíðina.

Eina av teim verunligu kolasvørtu bar sitandi lögmaður fram í »Dimmu« 5. januar, tá hann roknar út hvat ein broyting av ríkis-tílskottsskipanini vildi haft kostað Føroyum í 1981, 82 og 83.

Hann ger talið upp til 400 mill. kr., meðan sannleikin er, at ríkistílskottini vildu verið einar 50-60 mill. kr. hægri, hevði uppskotið um umskipan av tílskotsreglunum verið samtykt í 1981 ella 82, tí tá vildi havnabyggistudningurin framvegis verið 25%, istaðin fyri sum nú, har lögmaður hevur framtvirtuð av 15% um.

At eingin heiðurligheit er í frásøgn lögmanns, sæst av fylgjandi brotum:

»Danska stjórnin var

firtin, tí hon hevði fingið stillað í útsikt, at tílskottsskipanin skuldi broytast heilt munandi til figgjargigan fyrir mun fyri Danmark og eitt figgjargligt bakkast fyri okkum«

og »Eg (Pauli Ellefsen), kann ikki prógva, at Javnaðarflokkurin ætlaði at ganga yvir til blokkstudies burturav, men at teir ætlaðu sær at taka munandi stig tann vegin, er einki at ivast í.«

Fyri tað fyrsta nýtist lögmanni ikki at gita gátur um hvat Javnaðarflokkurin ætlaði, legði hann í, kundi hann eisini væl prógvað tað, tí tað hevur flokkurin fleiri ferðir sagt frá.

Fyri tað næsta, so veit Pauli Ellefsen sera væl hvat ið lá á borðinum, tá hansara samgonga tók við, nevniliga eitt uppskot frá eini embætismannanævnd. Eitt uppskot at samráðast um, og eitt uppskot, sum hevði litið við eina verunliga blokk-tílskottsskipan at gera, hóast P. E. roynir at billa fólki inn, at ein slík skuldi koma í gildi.

Fyri tað triðja, so veit harra Ellefsen eisini sera væl, at Javnaðarflokkurin ferð eftir ferð hevur sagt, at hann stórt sæð kundi góðtíkið, at tílskottini til ilögur í meira mun vórðu blokktilskott, sum leypandi skal samráðast um, tí í lotuni skulu vit kortini samráðast um hvørja ilögu sær, og broytingin vildi givið frælsari møguleika fyri føroyskari planleggjan, meðan vit kravdu, at rakstrartilskottini — serliga til skúla-, sosiala- og heilsurøktar-økið — framvegis skuldi standa í mun til rakstrar-kostnaðin, t.v.s. hækka um hesin hækkaði.

Uppskotið um einfaldgeran av ríkistílskottunum — sum eru sjeftifimm ymisk, røkkandi úr 10% upp í 55% av kostnaðinum — bar júst á hetta borðið, tí tað var eydnast embætismonnum okkara at arbeiða hesi høvuðssjónarmið inn í uppskotið.

Uppskotið gekk stórt sæð út uppá, at rakstrar-tílskottini framvegis í meðal blivu 50% av kostnaðinum, men bytt soleiðis, at 25% vórðu góldin beinleiðis í mun til roknskaparligan kostnað, meðan hini 25% íni vórðu

ásætt sum fast árligt gjald, ið varð regulerað — vaksið — í mun til hækkingina í prísnum og lønum og onkrum øðrum indextølum.

Harumframt segði uppskotið, at soleiðis sum nú er galdandi, so kundi eisini framvirv samráðast um nýggj øki, ið kunnu koma undir felagsrakstur av lögtingi og ríki.

Endaliga hevði skipanin borið í sær, at vit framvegis áttu 25% til galdandi havnaætlan istaðin fyri tey 10% íni, sum Schlüter og Pauli Ellefsen eru samdir um at lata.

Týðningin av hesum duga allir kommunumenn at meta um, teir sita nú og lita at, at meginparturin av havnabyggistudninginum frá bæði lögtingi og státi verður etin upp av rentum.

Lögmaður veit sera væl, at í uppskottinum stóð eisini, at tað var ikki ætlanin, at státskassin skuldi hava minni útreiðslur av hesi umlegg-ing, bert skuldi skipanin gerast meira smíðlig og meira ítráð við tað, sum hent var í Danmark, so tá lögmaður sigur í fyrra brotinum, sum framman-fyri er citerað, at ætlanin var at fremja eitt figgjargligt bakkast fyri Føroyar, so er hetta beinleiðis ósanning, framborin við vitandi og vilja.

Eg kundi ikki droymt um at vænta, at Pauli Ellefsen skuldi verið so loyralur imóti sannari upplýsingarskyldu, at hann, tá hann fór at viðgera eitt mál, so eisini upplýsti, at uppskotið, sum fyrila, eins litið og hugsan Javnaðarflokksins, hevur nærur einki við tær blokkstudieskipanir, sum Fólka-flokkurin og Tjóðveldis-flokkurin hava talað um, at gera. Hevði hann gjørt tað, so hevði hann eisini av sær sjálvum komið at gjørt vart við, at í hesum máli so væl sum í øllum, sum hótta við at skapa trupulleikar fyri sunnari og frælsari samvinnu ímillum partar ríkisins, er tað Javnaðarflokkurin, sum fremur nýhugsanina og finnur tær nýtulugu loysnirnar.

Sambandsins lutur er hin sami sum fyrr. Við afturhildið og stírvni sinum styrkir hann loys-ingarstremanina, tí eingin kann í longdini liva í eini skipan, sum ikki út-

Atli P. Dam
flokksformaður
skrivar

viklar seg. Slík skipan kann bara doyggja av elli. Javnaðarflokkurin aftur-imóti eigur framvegis hin skapandi lutin, sum ger, at Heimastýrisskipanin framhaldandi er ein livandi vera.

Tað sum annars hendir nú undir sitandi samgongu við sambands-leiðslu er, at donsku státs-tílskottini spakuliga minka, serliga minka tænastuveitingarnar til teirra, sum veikast eru, rættuliga nógv í mun til tað, sum er galdandi í hinum partinum av ríkinum, har annars stórar skerjingar verða gjørdar. Taka vit tær 100-130 milliónirnar til hernaðarendamál burturúr teim góðu 600 milliónunum, sum er ríkis-inntøka við eini broyttari stuðulsskipan vildi verið er sostatt eitt av hansara vanligu talfalsknarum. Fostrað, sum tað er, í djúpaðu vanvirðing fyri roknkunneikanum, sum nemast kann í barnahava- og øðrum skúlaklassum.

Útrokning Paula Ellefsens av teim 400 milliónunum, sum minni-inntøka við eini broyttari stuðulsskipan vildi verið er sostatt eitt av hansara vanligu talfalsknarum. Fostrað, sum tað er, í djúpaðu vanvirðing fyri roknkunneikanum, sum nemast kann í barnahava- og øðrum skúlaklassum.

Alt hitt mænið um niður-

gongd og afturgongd undir fyrra landsstýrinum frá 1975 til 1981 er ikki vert at svara til.

Øll vita, at tað eru ilögurnar í fiskiskip, sum tá vórðu framdar, ið nú bera einum útflutningi uppá 1500 milliónir, og at tað serliga eru tey 30.000 tonsini í toskavirði, sum EEC fyrr veiddi undir Føroyum, men sum vit yvirtøku í samráðingum og nú fiska sjálvir, sum telja í útflutninginum. Bert iár er útflutnings-virðið av hesum tonsum útvið 300 milliónir krónur, ella tað sama sum vøksturin frá 1982 til 1983.

Tað er jú hin síðan av sakini — hvussu hevði sæð út, um EEC framvegis veiddi 50.000 tons av botnfiski undir Føroyum?

Hetta kann hvør fiskimaður, hvør flakakvinn aog hvør arbeiðari í fiski-ðnaðinum gera sær met-ingar um.

Hetta er jú tað Pauli Ellefsen grætur um tá hann tosar um eitt lægri stóði í sínámillum fiski-veiðuavtaluni ímillum Føroyar og EEC.

Tey 22-24.000 tonsini í toskavirði, sum efturi vóru, tá vit vóru lidnir at

samráðast í 1980, vóru nógv mikið til at upphalda tí flota, sum har skuldi veiða — grønlandsflotin undantikin — men nú eru tonsini reelt farin niður um 20.000, serliga tá hugsað verður um, at ein stórir partur av teimum er umskiftur við virðisleys tons av pappirfiski.

Ja, so galið er gingið síðani, at vit afturfyri hesi pappirstons hava skert laksaveiðu okkara í heit, opnað trolfrið økini inn at 12 fjórðingum og nú loyva útflendingum at veiða í ovveiddum stovnum við 120 mm meskum. Hetta ger bert gongdina enn grøtligari.

Sannleikin um búskapar-ligu gongdina er best lýstur við at samanbera tølina, sum Pauli Ellefsen hevði útroknað í 1980 við somu tøl aftaná 4-ára borgarligt vanstýri.

Hann spáði allar landsólukkur tí uttanlanda-skuldin var 18.000 kr. pr. íbúgva — við tá kendum tølum og krónuvirði — meðan hon við árslok 1984 verður 68.000 kr. pr. íbúgva — barnið í veggini iroknað.

Atli P. Dam

Opið hús

Javnaðarhølini í Dr. Jacobsensgøtu 5 eru opin valdagin.

Um kvøldið hittast vit aftur og fylgja við útvarpinum.

Gott val

**Suðurstreymoyar Javnaðarfelag
Dr. Jacobsensgøta 5
Telefon 17620**

Steðgið høgravindinum - veljið Javnaðarflokkin